

**Міністерство освіти і науки України
Львівський землевпорядкування та туризму
Кафедра права**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з навчально-виховної роботи

_____ Віталій БОЯРЧУК

“ _____ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правознавство та правове забезпечення

Спеціальності: 242 “Туризм і рекреація”
(шифр і назва)

ОПП 242 “Туризм і рекреація”

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Львів
2024

Робоча програма дисципліни «Правознавство та правове забезпечення» для здобувачів спеціальності 242 Туризм і рекреація

Програму підготувала: доцент кафедри права к.ю.н., доцент Туркот О.А.,
доцент кафедри права к.ю.н., доцент Музика Я.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри права

Протокол від « 28 » серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____ Г. І. Грещук
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

Протокол від « 30 » серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії _____ Павло Колодій
(підпис) (ім'я, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

(шифр і назва)

Спеціальності: 242 Туризм і рекреація

(шифр і найменування спеціальності)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Характеристика навчальної дисципліни: Обов'язкова

Кількість кредитів – 4.

Загальна кількість годин – 120

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Вид контролю: іспит

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 3

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

для денної форми навчання – 53,9%

для заочної форми навчання – 13,2 %

2. Програма навчальної дисципліни

1. ТЕМА. Основи теорії держави і права.

Поняття та сутність держави. Ознаки держави та їх характеристика. Теорії походження держави. Ознаки, які відрізняють державну владу від первісного соціально однорідного суспільства. Загальні закономірності виникнення держави. Загальна характеристика функцій держави та їх класифікація. Поняття форми держави та її елементи. Форма правління та її види. Поняття форми державного устрою та її види. Загальна характеристика форм державного режиму. Поняття права та його ознаки. Функції права та їх характеристика. Поняття правотворчості. Основні етапи законодавчого процесу. Загальна характеристика джерел (форм) права та їх види. Нормативно-правовий акт та його види. Закон як джерело права та порядок його прийняття. Поняття підзаконних нормативно-правових актів та їх класифікація. Судова практика. Поняття системи права та її ознаки. Елементи системи права та їх характеристика.

2. ТЕМА Правова поведінка правопорушення та юридична відповідальність.

Поняття законності та його основні засади. Гарантії законності. Умови забезпечення законності. Поняття правопорядку та основні ознаки. Зміст та функції правопорядку. Поняття і види правомірної поведінки. Загальна характеристика та ознаки правопорушення. Склад правопорушення та їх характеристика. Класифікація правопорушень. Причини правопорушень. Поняття та ознаки юридичної відповідальності. Принципи та види юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності. Мета юридичної відповідальності.

3. ТЕМА. Основи конституційного права України.

Конституційне право України як провідна галузь права України. Предмет та метод конституційного права. Система конституційного права України. Джерела конституційного права та їх класифікація. Поняття конституційного ладу. Основні принципи конституційного ладу України та їх характеристика. Народовладдя в Україні. Форми здійснення народовладдя. Громадянство України як один із інститутів конституційного права. Поняття громадянства. Принципи, на яких ґрунтується законодавство України про громадянство. Підстави для набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Загальна характеристика конституційних прав, свобод і обов'язків громадян України. Принципи та класифікація конституційних прав та свобод.

4. ТЕМА. Основи цивільного права.

Цивільне право як галузь права. Метод та функції цивільного права. Система цивільного права. Поняття та ознаки цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин. Суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття джерел цивільного права та їх характеристика. Поняття права власності. Зміст права власності. Форми права власності. Підстави (способи) виникнення права власності. Захист права власності. Поняття зобов'язального права. Ознаки зобов'язальних правовідносин. Поняття зобов'язання та його сторони. Основні види (способи) забезпечення виконання зобов'язання. Припинення зобов'язання. Поняття та функції цивільно-правового договору. Свобода договору. Умови цивільно-правового договору. Стадії укладення договору. Зміна та розірвання договору. Спадкове право як підгалузь цивільного права. Поняття спадкування та його види. Поняття заповіту та його види. Черговість спадкування за законом. Здійснення права на спадкування. Виконання заповіту. Спадковий договір.

5. ТЕМА. Правові засади академічної доброчесності.

Поняття, принципи академічної доброчесності. Порядок дотримання академічної доброчесності при написанні наукових робіт, статей тощо. Плагіат. Відповідальність за недотримання правил академічної доброчесності.

6. ТЕМА. Основи сімейного права.

Поняття сім'ї та шлюбу. Державна реєстрація шлюбу. Підстави припинення шлюбу. Поняття шлюбного договору. Зміст шлюбного договору та його форма. Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя. Право на материнство та батьківство. Діти, над якими встановлюється опіка та піклування. Особа, яка може бути опікуном, піклувальником дитини. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування. Права та обов'язки опікуна, піклувальника. Припинення опіки, піклування над дитиною.

7. ТЕМА. Основи трудового права України

Трудове право як галузь права. Функції трудового права. Поняття та ознаки трудових правовідносин. Учасники (суб'єкти) трудових правовідносин. Метод правового регулювання трудових відносин. Система трудового права. Джерела трудового права. Поняття колективного договору. Зміст і структура колективного договору. Порядок укладення колективного договору. Реєстрація колективного договору. Поняття трудового договору. Сторони та зміст трудового договору. Контракт як особливий вид трудового договору. Етапи укладення трудового договору. Припинення трудових правовідносин. Поняття та види робочого часу. Поняття та види робочого тижня. Робота в нічний час та надурочні роботи. Час відпочинку та його класифікація. Відпустки та їх різновиди. Порядок прийняття на роботу. Підстави припинення трудового договору та їх класифікація. Особливості правового регулювання праці всіх працюючих жінок. Праця жінок у зв'язку з материнством. Особливості правового регулювання праці неповнолітніх. Поняття внутрішнього трудового розпорядку. Підстави дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарної відповідальності. Порядок накладення дисциплінарного стягнення. Загальна характеристика матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності.

8. ТЕМА. Основи адміністративного та кримінального права

Адміністративне право та його особливості. Предмет та завдання адміністративного права. Система адміністративного права. Методи адміністративного права. Поняття та ознаки адміністративно-правової норми. Адміністративно – правовий інститут. Джерела адміністративного права та основні його види. Поняття адміністративного правопорушення. Характеристика адміністративної відповідальності. Види адміністративних стягнень. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Структура норм Особливої частини. Юридичний склад кримінального правопорушення. Ознаки суб'єктивної сторони. Стадії вчинення кримінального правопорушення. Форми вини та її види. Поняття співучасті у вчиненні кримінального

правопорушення. Види співучасників. Функції кримінального покарання. Групи та види покарань. Призначення покарання.

9. ТЕМА. Основи господарського права України.

Поняття господарських правовідносин. Поняття господарського права. Предмет господарського права. Суб'єкти господарських правовідносин та їх класифікація. Суб'єкти господарювання. Поняття права господарського відання. Право оперативного управління та оперативно-господарського використання майна. Господарсько-правові акти. Господарська компетенція. Засновницькі, управлінські та майнові права суб'єктів господарювання. Поняття господарської діяльності. Основні ознаки господарської діяльності. Види господарської діяльності. Поняття підприємництва. Характерні риси підприємницької діяльності. Принципи підприємництва. Загальна характеристика некомерційної господарської діяльності. Поняття господарських зобов'язань. Суб'єктний склад господарських зобов'язань. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Особливості господарських зобов'язань. Зміст господарського зобов'язання. Правове регулювання господарських відносин. Сфера матеріального та нематеріального виробництва.

10. ТЕМА Фінансове право України

Поняття фінансового права. Предмет фінансового права. Метод владних приписів. Система фінансового права. Джерела фінансового права та їх характеристика. Поняття фінансово – правової норми. Особливості фінансово – правових норм. Класифікація фінансово – правових норм. Поняття та особливості фінансово – правових норм. Види фінансово – правових відносин. Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин. Поняття фінансового контролю. Об'єкти та принципи фінансового контролю. Основні завдання фінансового контролю. Критерії класифікації фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Суб'єкти (органи) фінансового контролю. Поняття та склад фінансового правопорушення. Поняття фінансової відповідальності. Фінансова (фінансово-правова) санкція. Поняття бюджету та його сутність. Бюджетний кодекс України та його структура. Загальні та спеціальні фонди бюджету. Резервний фонд бюджету. Поняття бюджетно – правових відносин. Бюджетна система та її основні принципи. Поняття бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу. Стадії виконання Державного бюджету України

11. ТЕМА Основи земельного права України

Суб'єкти та об'єкти права власності на землю. Право державної власності на землю. Право комунальної власності. Право приватної власності на землю. Поняття земельної ділянки. Спільна сумісна та спільна часткова власність на земельну ділянку. Підстави набуття громадянами права власності на земельну ділянку. Набуття права власності на земельну ділянку юридичними особами. Користування землею. Право земельного сервітуту. Безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян України. Складання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки. Зміна цільового призначення земель державної та комунальної власності.

12. ТЕМА. Основи екологічного права.

Поняття екологічного права. Предмет і метод екологічного права. Об'єкти екологічного права. Принципи та система екологічного права. Поняття та види джерел екологічного права. Поняття та зміст права власності на природні ресурси. Форми права власності на природні ресурси. Підстави виникнення права власності на природні ресурси. Підстави припинення права власності на природні ресурси. Захист права власності на природні ресурси. Поняття права природокористування. Об'єктивне та суб'єктивне право природокористування. Види права природокористування. Принципи права природокористування. Суб'єкти та об'єкти права природокористування. Підстави виникнення та припинення права природокористування. Органи управління в галузі екології. Поняття екологічної безпеки та її правові основи. Правове регулювання ядерної та радіаційної безпеки. Правова охорона довкілля від забруднення відходами. Поняття відповідальності за порушення екологічного законодавства. Підстави відповідальності в галузі екології. Кримінальна та

адміністративна відповідальність за порушення екологічного законодавства. Цивільно – правова відповідальність за порушення екологічного законодавства. Поняття міжнародного екологічного права. Джерела міжнародного екологічного права. Міжнародна відповідальність за екологічні правопорушення. Вирішення міжнародних екологічних спорів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	ла	с	інд	с.		л	ла	с	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки I Семестр I						Рік підготовки I Семестр I					
Розділ 1. Назва												
Тема 1. Основи теорії держави і права.	8	1		2	-	5	8	1		1		6
Тема 2. Правова поведінка правопорушення та юридична відповідальність.	8	1		2	-	5	8	1		1		6
Тема 3. Основи конституційного права України.	8	1		2	-	5	8	1		1		6
Тема 4. Основи цивільного права.	4	1		2	-	1	4					4
Тема 5. Правові засади академічної доброчесності.	4	1		2		1	4					4
Тема 6. Основи сімейного права.	8	1		2	-	5	8					8
Тема 7. Основи трудового права України	8	2		2	-	4	8	1		1		6
Тема 8. Основи адміністративного та кримінального права	8	2		4	-	2	8			1		7
Тема 9. Основи господарського права України.	8	1		4		3	8			1		7
Тема 10. Фінансове право України	8	1		2		5	8					8
Тема 11. Основи земельного права України	8	1		2		5	8	1		1		6
Тема 12. Основи екологічного права.	10	1		2		7	10	1		1		8
Разом	90	14		28	-	48	90	6		8		76
Екзамен	30					30	30					30
Усього годин	120	14		28	-	78	120	6		8		106

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	<u>Основи теорії держави і права.</u> Ознаки держави та їх характеристика. Загальні закономірності виникнення держави. Загальна характеристика функцій держави та їх класифікація. Функції права та їх характеристика. Поняття правотворчості. Поняття системи права та її ознаки.	2
2	<u>Правова поведінка правопорушення та юридична відповідальність.</u> Поняття законності та його основні засади. Гарантії законності. Умови забезпечення законності. Поняття правопорядку та основні ознаки. Поняття та ознаки юридичної відповідальності. Принципи та види юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності.	2
3	<u>Основи конституційного права України.</u> Предмет та метод конституційного права. Система конституційного права України. Джерела конституційного права та їх класифікація. Поняття громадянства. Загальна характеристика конституційних прав, свобод і обов'язків громадян України. Принципи та класифікація конституційних прав та свобод.	2
4	<u>Основи цивільного права.</u> Цивільне право як галузь права. Метод та функції цивільного права. Система цивільного права. Поняття та ознаки цивільних правовідносин. Зміст права власності. Форми права власності. Підстави (способи) виникнення права власності. Захист права власності. Поняття та функції цивільно-правового договору. Свобода договору. Умови цивільно-правового договору. Стадії укладення договору. Зміна та розірвання договору. Спадкове право як підгалузь цивільного права. Поняття спадкування та його види. Поняття заповіту та його види. Черговість спадкування за законом. Спадковий договір.	2
5	<u>Правові засади академічної доброчесності.</u> Поняття, принципі академічної доброчесності. Порядок дотримання академічної доброчесності при написанні наукових робіт, статей тощо. Плагіат. Відповідальність за недотримання правил академічної доброчесності.	2
6	<u>Основи сімейного права.</u> Поняття сім'ї та шлюбу. Державна реєстрація шлюбу. Підстави припинення шлюбу. Поняття шлюбного договору. Зміст шлюбного договору та його форма. Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя. Право на материнство та батьківство. Діти, над якими встановлюється опіка та піклування. Особа, яка може бути опікуном, піклувальником дитини. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування.	2
7	<u>Основи трудового права України.</u> Трудове право як галузь права. Функції трудового права. Поняття колективного договору. Зміст і структура колективного договору. Порядок укладення колективного договору. Реєстрація колективного договору. Поняття трудового договору. Сторони та зміст трудового договору. Контракт як особливий вид трудового договору. Етапи укладення трудового договору. Припинення трудових правовідносин. Поняття та види робочого часу. Поняття та види робочого тижня. Робота в нічний час та надурочні роботи. Час відпочинку та його класифікація. Відпустки та їх різновиди. Порядок прийняття на роботу. Підстави припинення трудового договору та їх класифікація. Особливості правового регулювання праці всіх працюючих жінок..	2
8	<u>Основи адміністративного та кримінального права.</u> Адміністративне право та його особливості. Поняття та ознаки адміністративно-правової норми. Джерела адміністративного права та основні його види. Поняття адміністративного правопорушення. Характеристика адміністративної відповідальності. Види адміністративних стягнень. Загальна характеристика	4

	Кримінального кодексу України. Види злочину. Юридичний склад кримінального правопорушення. Ознаки суб'єктивної сторони. Стадії вчинення кримінального правопорушення. Форми вини та її види. Поняття співучасті у вчиненні кримінального правопорушення. Види співучасників. Функції кримінального покарання. Групи та види покарань. Призначення покарання.	
9	<u>Основи господарського права України.</u> Поняття господарських правовідносин. Поняття господарського права. Предмет господарського права. Суб'єкти господарських правовідносин та їх класифікація. Суб'єкти господарювання. Поняття права господарського відання. Господарсько-правові акти. Господарська компетенція. Поняття господарської діяльності. Основні ознаки господарської діяльності. Види господарської діяльності. Поняття підприємництва. Загальна характеристика некомерційної господарської діяльності. Зміст господарського зобов'язання. Правове регулювання господарських відносин. Сфера матеріального та нематеріального виробництва.	4
10	<u>Фінансове право України.</u> Поняття фінансового права. Джерела фінансового права та їх характеристика. Особливості фінансово – правових норм. Поняття та особливості фінансово – правових норм. Види фінансово – правових відносин. Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин. Поняття фінансового контролю. Об'єкти та принципи фінансового контролю. Основні завдання фінансового контролю. Критерії класифікації фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Суб'єкти (органи) фінансового контролю. Поняття та склад фінансового правопорушення. Поняття фінансової відповідальності. Фінансова (фінансово-правова) санкція. Поняття бюджету та його сутність. Бюджетний кодекс України та його структура. Загальні та спеціальні фонди бюджету. Резервний фонд бюджету. Поняття бюджетно – правових відносин. Бюджетна система та її основні принципи. Поняття бюджетного процесу. Податок з доходів фізичних осіб.	2
11	<u>Основи земельного права України.</u> Поняття земельного права. Земельні правовідносини. Суб'єкти земельних відносин. Суб'єкти та об'єкти права власності на землю. Право державної власності на землю. Підстави набуття громадянами права власності на земельну ділянку. Набуття права власності на земельну ділянку юридичними особами. Користування землею. Право земельного сервітуту. Безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян України. Складання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.	2
12	<u>Основи екологічного права.</u> Предмет і метод екологічного права. Об'єкти екологічного права. Принципи та система екологічного права. Поняття та види джерел екологічного права. Поняття та зміст права власності на природні ресурси. Форми права власності на природні ресурси. Підстави виникнення права власності на природні ресурси. Підстави припинення права власності на природні ресурси. Захист права власності на природні ресурси. Поняття права Суб'єкти та об'єкти права природокористування. Підстави виникнення та припинення права природокористування. Органи управління в галузі екології. Поняття екологічної безпеки та її правові основи. Правове регулювання ядерної та радіаційної безпеки. Правова охорона довкілля від забруднення відходами. Поняття відповідальності за порушення екологічного законодавства	2
	Всього	28

5. Теми винесені на самостійне вивчення

1	Тема 1. Елементи системи права та їх характеристика.
2	Тема 2. Систематизації правових актів.
3	Тема 3. Судове слідство.
4	Тема 4. Органи державної виконавчої влади.
5	Тема 5. Правові засади академічної доброчесності.
6	Тема 6. . Права та обов'язки опікуна, піклувальника. Припинення опіки, піклування над дитиною.
7	Тема 7. Праця жінок у зв'язку з материнством. Особливості правового регулювання праці неповнолітніх.
8	Тема 8. Групи та види покарань. Призначення покарання.
9	Тема 9. Податок з доходів фізичних осіб.
10	Тема 10. Зміна цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб..
11	Тема 11. Сфера матеріального та нематеріального виробництва.
12	Тема 12. Підстави відповідальності в галузі екології.

6. Методи навчання

1. Словесні методи – лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту;

2. Наочні методи – ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

3. Метод навчання за рівнем пізнавальної активності - пояснювально-ілюстративний метод, метод відтворення, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод.

4. Практичні методи – виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань і тестів, ділові ігри, презентації, реферати.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (індивідуальне, аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна практична перевірка – аналіз розв'язків ситуативних завдань і тестів шляхом застосування цивільного законодавства, аналіз рефератів, доповідей, презентацій.

Види контролю: поточний контроль, проміжний контроль та екзамен.

Форми контролю: усна, письмова, комбінована.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Сума балів	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	50	100
4	4	4	4	5	5	5	5	5	3	4	2			

9. Порядок оцінювання результатів навчання

На екзаменах з навчальної дисципліни «Правознавство та правове забезпечення» кафедри права повинен знати:

нормативно-правові акти, які регулюють цю діяльність, спрямовану на захист від неправомірних посягань незалежності України, її суспільного та державного ладу, політичної та економічної систем, прав національних груп та територіальних утворень;

соціально-економічних, політичних, особистісних прав і свобод людини і громадянина; основ демократичного устрою державної влади, правового статусу місцевих рад, органів самоорганізації населення.

Екзаменаційні білети з дисциплін, містять 3 питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті з навчальних дисциплін кафедри отримує білет, на якому є пронумеровані питання та чисті аркуші паперу.

Студенти повинні бути максимально уважними даючи відповіді, щоб не помилитися.

Категорично заборонено використовувати будь-який додатковий матеріал (Кодекси, закони, мультимедія тощо).

Наявність на столах навчальних програм – обов'язкова.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

10. Критерії оцінювання знань студентів визначені у Положенні про критерії оцінювання ЛНУП.

11.Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до практичних занять; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

1. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 8 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України // *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. ст.356.
3. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
6. Про особисте селянське господарства : Закон України від 15 травня 2003 р. // *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 29. Ст. 232.
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Про фермерське господарство : Закон України від 19 червня 2003 р. // *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. Ст. 363.

Основна

1. Апопій І.В. Сімейне право України. ЦУЛ, 2024, 360 с.
2. Баулін О.В., Лебідь В.І. Конституційне право України. Навчальний посібник. К., Алерта, 2024.

3. Дерев'янка Б.В., Грешук Г.І., Туркот О.А. Застосування альтернативних способів захисту прав суб'єктів господарювання: українські реалії та досвід країн ЄС. *Економіка та право*. 2023, № 1. С. 34-42. URL: <https://repository.ndippp.gov.ua/handle/765432198/633>.
4. Дерев'янка Б. В., Туркот О. А. Правове сприяння відшкодуванню фінансових збитків українських аграріїв: роль держави, ЄС, міжнародних організацій. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Право. 2023. ВИП. 25. С.5-15.
5. В. М.Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін. за ред. А. М. Статівки. Аграрне право : підручник Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2021. 416 с.
6. Гетьман А.П., Г.В. Анісімова, А.К. Соколова та ін. за ред. А.П. Гетьмана. Екологічне право : підручник. Харків : Право, 2022. 552 с.
7. Дерев'янка Б. В., Туркот О. А., Прилуцька А. В. Захист прав суб'єктів господарювання : навчальний. посібник / за ред. д.ю.н., проф. Б. В. Дерев'янка. 3-ге вид., перероб. і доповн.; НАПрН України, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2022. 196 с.
8. Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Теорія держави та права : навч. посіб. К. : НАВС, Освіта України, 2023. 320 с.
9. Корнєєв Ю. В. Земельне право України . Навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2024 рік видання, 200 с.
10. Корнієнко Г.С., Корнієнко В.М., Статівка А.М., Уркевич В.Ю., Кульчій І.М., Курман Т.В., Лушпаєв С.О., Панченко В.В., Покальчук М.Ю., Самсонова Я.О., Савельєва О.М., Станіславський А.В., Туєва А.В. Аграрне право: посібник для підготовки до іспиту. Право, 2024. 202 с.
11. Кухарєв О.Є. Спадкове право України. Підручник. Алерта, 2024, 362 с.
12. Тетарчук І., Дяків Т. Цивільне право України. Видавництво «Правова єдність», 2022. 235 с.
13. Тетарчук І.В. Аграрне право України. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2024. 244 с.